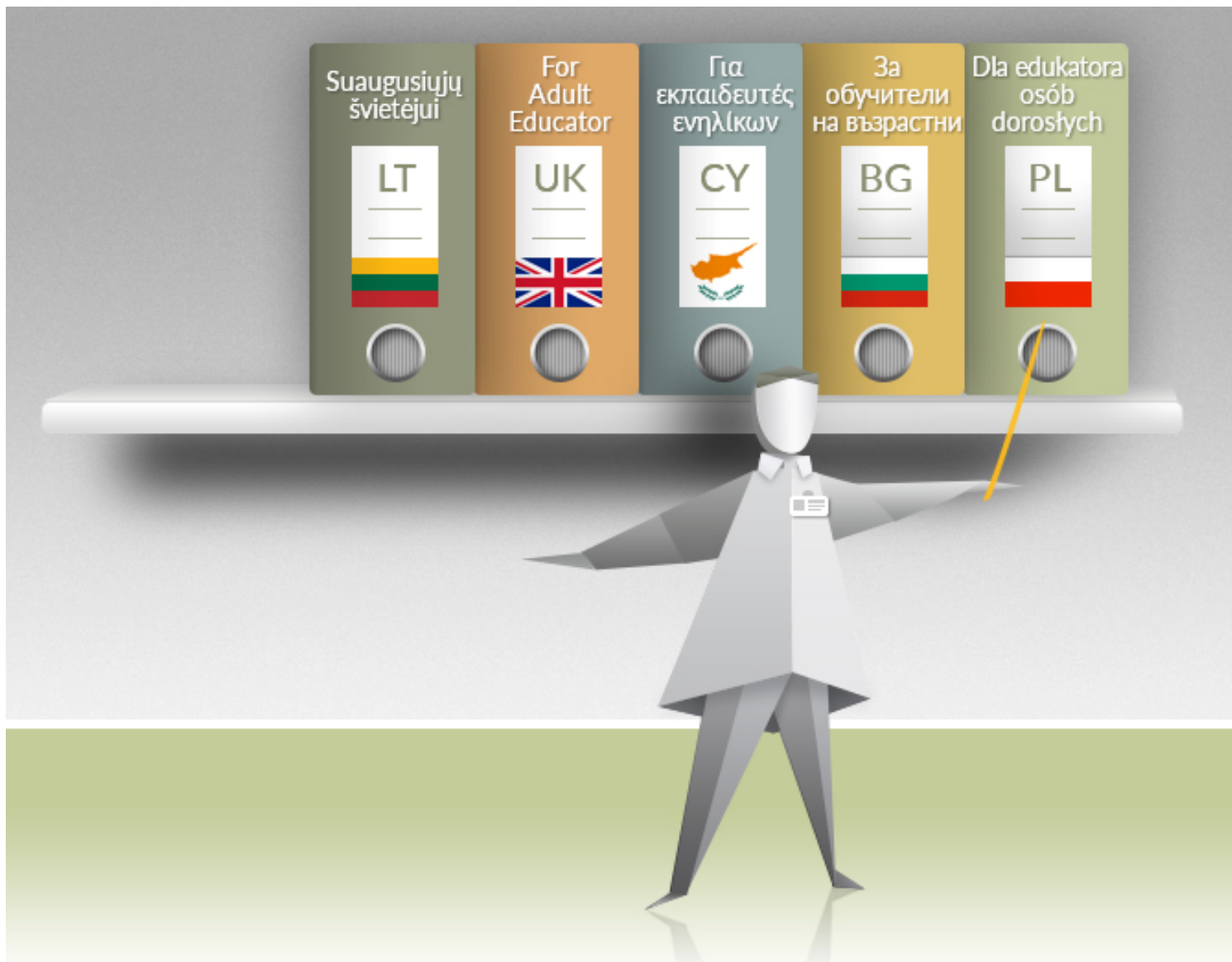

**Програма за обучители на възрастни –
"Насърчаване на lifestyle предприемачество за обучаеми в
неравностойно положение"**

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия.
Тази публикация отразява само личните виждания на нейния автор и от Комисията не може да бъде търсена отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение в проект „Развитие на компетенциите на учителите на възрастни с цел насърчаване на предприемачеството като начин на живот“	3
Програма за учители на възрастни - "Насърчаване на lifestyle предприемачество за обучаеми в неравностойно положение"	5
Съдържание на учебния курс.....	7
Учебни стратегии.....	8
Условия и инструкции за провеждането на учебния курс.....	9
Стратегия за оценка.....	9
Учебен план	11
Модул I - Основи на lifestyle предприемачеството	12
Модул II “Употреба на ИКТ и ООР в lifestyle предприемачеството”.....	15
Модул III - Маркетинг в областта на lifestyle предприемачеството за хора в неравностойно положение	17
Модул IV - „Инструменти за оценка на уменията и компетенциите на обучаемите в сферата на lifestyle предприемачеството “	20
Модул V - Информация относно процесите на валидиране на знания, умения и компетенции.....	22

Съкращения

ОВ – Учители на възрастни

ИКТ – Информационни и комуникационни технологии

LSE – Lifestyle предприемачество

ООР – Отворени образователни ресурси

Въведение в проект „Развитие на компетенциите на учителите на възрастни с цел насърчаване на предприемачеството като начин на живот“

Основни цели на проекта:

- Да спомогне развитието на основни и специфични умения на учителите на възрастни, които работят с обучаеми в неравностойно положение, фокусирайки се върху иновативни начини на преподаване;
- Да осигурят на обучаемите в неравностойно положение необходимите знания и информация за достъп до образователни услуги и възможности за кариерно развитие, на база на тяхното ежедневие, способности, хобита и таланти.

Специфични цели на проекта:

1. Повишаване на компетенциите на учителите на възрастни, като ги снабди с иновативни и атрактивни учебни материали и ИКТ инструменти, базирани на lifestyle предприемачеството;
2. Подобряване качеството на работа на учителите на възрастни като им представи иновативни методи за преподаване: смесено обучение; метода на „обърнатата класна стая“ и отворените образователни ресурси;
3. Създаване на нови Отворени образователни материали, специално разработени според нуждите на учителите на възрастни – целта е да се насърчи развитието на тяхната дигитална „грамотност“ и по този начин да се улесни работата им с обучаеми в неравностойно положение;
4. Повишаване мотивацията на възрастните обучаеми в неравностойно положение чрез използване на lifestyle предприемачество и ИТ инструменти – дългосрочна перспектива – повишаване на нивото на самостоятелна заетост.

Интелектуални продукти от проекта:

1. Програма за учители на възрастни - "Промотиране на lifestyle предприемачество за обучаеми в неравностойно положение"
2. Учебни материали и ИТ средства за учители на възрастни
 - Модул I - Основи на lifestyle предприемачеството,
 - Модул II - Използването на ИТ и безплатни учебни ресурси в lifestyle предприемачеството,
 - Модул III - Маркетинг в областта на lifestyle предприемачеството,
 - Модул IV - Инструменти за оценка на уменията на обучаемите,
 - Модул V – Информация относно процесите на валидиране на знания, умения и компетенции.

3. Наръчник с насоки за обучители на възрастни: „Как да насърчим lifestyle предприемачеството сред хора в неравностойно положение, чрез използването на Отворени образователни ресурси“

Целеви групи: обучители на възрастни; възрастни¹ в неравностойно положение (стари хора; хора, живеещи в отдалечени райони, дългосрочно безработни, жени в социална изолация, нискоквалифицирана работна ръка, т.н.)

Проектът ще предостави на *обучителите на възрастни* набор от атрактивни и иновативни учебни материали, а освен това ще им помогне да развият и подобрят следните умения: умения за иновации и предприемачество; дигитални компетенции; социални и граждански умения; умения в областта на маркетинга и връзките с обществеността; умения за оценка и валидиране на компетенции, придобити от неформално и информално обучение; как да бъдат успешни консултанти и съветници.

От своя страна, *възрастните обучаеми* в неравностойно положение ще бъдат по-мотивирани да участват активно в дейности, свързани с ученето през целия живот. Освен това ще придобият увереност и желание да превърнат своите хобита в доходоносен бизнес.

Проектът е създаден с цел да допринесе за изпълнението на целите на стратегия Европа 2020, а именно да се постигне 75% ниво на трудова заетост сред хората на възраст между 20 и 64 години, както и повишаване нивото на участие в ученето през целия живот с 15%. За постигането на тези цели е необходимо да се подобри качеството на работа на обучителите на възрастни, най-вече на тези, които работят със специфични групи обучаеми. Употребата на ИКТ инструменти и отворени образователни ресурси спомага за постигането на по-задоволителни резултати в този процес.

Повече информация относно партньорските организации, резултатите, продуктите и дейностите на проекта можете да намерите на следния интернет адрес:

www.ace-erasmusplus.eu.

¹ лица, навършили 18 години

Програма за обучители на възрастни - "Насърчаване на lifestyle предприемачество за обучаеми в неравностойно положение"

Целта на Програмата е да дефинира стъпките за създаването на обучителните модули (I-V), посветени на насърчаването на lifestyle предприемачеството, както и разработването на обучителен курс, целящ подобряване на уменията и компетенциите на обучителите на възрастни.

Основни цели на Програмата:

- Да представи съдържанието, учебния план и предвидените резултати от обучителния курс;
- Да формулира стратегиите за преподаване и обучение, както и инструкциите за изпълнение на дейностите;
- Да определи стратегии за оценка на придобити знания и компетенции;
- Да опише съдържанието на обучителните модули I-V.

LIFESTYLE ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Lifestyle предприемачеството е процес на откриване на нови възможности за самостоятелна заетост, в чиято основа са хобитата, интересите и житейските умения. Lifestyle предприемачеството е способност за себеизразяване, създаване на финансова сигурност и духовно удовлетворение, както и подобряване на начина на живот. Основната разлика с традиционното предприемачество е, че финансовата изгода не е водещ стимул, както и че не се поемат големи рискове. Lifestyle предприемачеството има много ясно изразен социален аспект и именно това го прави идеална възможност за повишаване качеството на живот на хора, намиращи се в някакъв вид неравностойно положение, например социална и икономическа изолация, здравословни проблеми, безработица. В най-общия случай е бизнес в домашни условия, който може лесно и гъвкаво да се управлява, така че да пасва на начина на живот на предприемача. Някои хора създават такъв бизнес, за да си осигурят допълнителен приток на финансови средства, а други за да избегнат социална изолация.

ОБУЧИТЕЛ НА ВЪЗРАСТНИ

Обучител на възрастни е човек, който работи със зрели хора, но няма официален документ, доказващ специфични компетенции в тази сфера. Обучителите на възрастни обикновено работят в неправителствени организации, малки и средни предприятия, библиотеки, социални центрове, обучителни институции за възрастни и други.

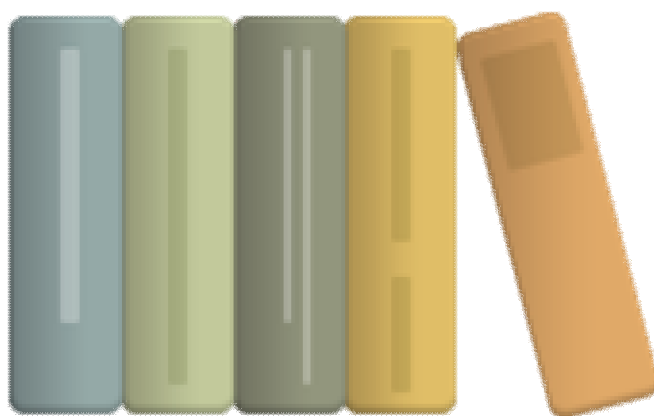
Програмата се базира на проучване, което партньорите по проекта направиха в своите държави, с цел да добият представа как стои въпросът с развитието на компетенциите, които са необходими на обучителите за ефективна работа с възрастни в неравностойно положение, както и прилагането на идеята за lifestyle предприемачество:

- какви видове бизнес в сферата на lifestyle предприемачеството са популярни сред хората в неравностойно положение в съответната държава;

- какъв тип обучителни програми съществуват за хора, които искат да придобият нови умения и компетенции, с цел да се задържат на пазара на труда;
- какъв вид опит като съветник/ консултант/ фасилитатор имат обучителите на възрастни, за да осигурят участието на хората в неравностойно положение в рамките на целия обучителен процес;
- по какъв начин обучителите на възрастни рекламират своите образователни услуги и какви маркетингови стратегии използват, за да стимулират хората в неравностойно положение да участват пълноценно в процеса на обучение и заетост;
- какви добри примери и практики от работата с хора в неравностойно положение съществуват на местно ниво, с фокус върху иновативни методи за включване на целевата група в обучителните дейности;
- какви методи използват обучителите на възрастни, за да оценят придобитите от обучаемите знания и умения в сферата на предприемачеството;
- какви модели за валидиране и сертифициране на умения, придобити в неформалното и информално обучение съществуват в партньорските държави.

Цялата информация относно резултатите от проведеното проучване е публикувана на уебсайта на проекта: www.ace-erasmusplus.eu.

Общата продължителност на курса е 54 академични часа (а.ч.)² обучение по теория и практика, комбиниращи 18 а.ч. в реална и 36 а.ч. във виртуална среда чрез електронна платформа, както и 4 а.ч. за оценка и сертифициране на придобитите знания и умения. Според Европейската система за трансфер на кредити в областта на неформалното образование за възрастни, този обучителен курс дава 2 кредита.

² един академичен час – 45 минути

Съдържание на обучителния курс

Наименование	Обучение в реална среда (а.ч.)	Обучение чрез електронна платформа (а.ч.)	Общо (а.ч.)
Въведение в курса	1		1
Онлайн оценка на компетенциите на учителите			
Модул I - Основи на lifestyle предприемачеството			
1.1. Основни принципи на предприемачеството и lifestyle предприемачеството	1	1	2
1.2. Оценка и анализ на качествата на един lifestyle предприемач	1	1,5	2,5
1.3. Бизнес принципи на lifestyle предприемачеството	1	1	2
1.4. Видове lifestyle предприемачество – алтернатива за самостоятелна заетост сред хора в неравностойно положение	1	1	2
1.5. Личностно развитие – основна предпоставка за успех в lifestyle предприемачеството	1	1	2
1.6. Новата роля на учителите на възрастни като фасилитатори в насърчаването на lifestyle предприемачеството сред хора в неравностойно положение	1.5	2	3,5
Модул II - Използването на ИТ и безплатни обучителни ресурси в lifestyle предприемачеството			
2.1. Прилагане на метода на „обърнатата класна стая“ чрез използване на отворени образователни ресурси (ООР)	1	1	2
2.2. ООР (набор от дигитални добри примери за успешно lifestyle предприемачество)	1	15	16
2.3. Електронен „магазин“ за насърчаване и промотиране на lifestyle предприемачеството		1	1
Модул III - Маркетинг в областта на lifestyle предприемачеството			
3.1. Основи и специфики на маркетинга в сферата на обучението за възрастни. Социален и некомерсиален маркетинг. Маркетинг план.	3	2	5
3.2. Маркетинг инструменти и комуникационни канали – достъпни за хора в неравностойно положение	1	2	3
3.3. Социални и психологически аспекти на работата с групи в неравностойно положение и насърчаване на lifestyle предприемачеството сред тях	1	1,5	2,5
Модул IV - Инструменти за оценка на уменията на обучаемите			
4.1. Методи и стратегии за оценка в областта на неформалното образование в различните държави	0,5	1	1,5
4.2. Концепция и структура на „научното“ портфолио		1	1
4.3. Онлайн инструмент за самооценка на възрастни обучаеми в сферата на lifestyle предприемачеството		1	1
Модул V - Информация относно процесите на валидиране на знания, умения и компетенции			
5.1. Разработване на процеси за валидиране в държавите от ЕС	0,5	1	1,5
5.2. Валидация на неформалното и информално обучение: Методи, мерки, процедури.	0,5	1	1,5
5.3. Възможност за валидиране на компетенциите, придобити по време на курса по lifestyle предприемачество.	0,5	1	1,5
Резюме на обучителния курс Онлайн оценка на компетенциите на учителите на възрастни; забележки и коментари относно обучителния курс. Сертифициране.	1,5		1,5
Общо	18	36	54

Обучителни стратегии

Педагогическата стратегия на този обучителен курс се базира на смесеното обучение – комбинация от традиционно обучение и учене във виртуална среда, чрез специално разработена онлайн платформа позволяваща самоподготовка по всяко време и на всяко място.

ОТВОРЕНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ РЕСУРСИ

Отворените образователни ресурси (ООР) са свободно достъпни дигитални материали с отворен лиценз, които могат да се използват неограничено с цел преподаване и обучение, което позволява достъп до ресурси, употребата на които не би била възможна, ако са обект на авторски права. ООР включват обучителни материали, модули, учебници, видеа, тестове, софтуер, както и всякакви други инструменти за улесняване достъпа до знания.

Задълбочаването на знанията, придобити от всеки модул се гарантира от възможността електронната платформа да се използва като ООР. Електронното обучение е много важна част от курса и ще бъде с продължителност 36 а.ч. Материалите за самоподготовка ще включват теория, практически задачи и мотивиращи истории (под формата на видео или текст). Всеки модул ще съдържа практически задачи: упражнения, проучвания, тестове и други.

За да се гарантира активното участие на обучителите на възрастни, както и детайлното познаване на съдържанието на модулите, обучителната стратегия включва три обучителни сесии (общо 18 а.ч.), които ще се проведат лице в лице в реална среда. Първата сесия е предвидена за началото на курса и нейната цел ще е да се представят накратко основните характеристики на петте модула. Втората сесия цели задълбочаване на придобитите знания чрез практически упражнения, които са планирани след изучаването на петте модула онлайн.

Третата сесия ще обхваща три части:

- Дискусия на мотивиращите истории, предоставени като ООР. Участниците предварително ще са се запознали с тях онлайн и ще дадат своите предложения как могат да се използват за насърчаване на lifestyle предприемачеството;
- Въведение в Наръчника с насоки за обучители на възрастни, който ще описва как най-ефективно трябва да се организира и провежда обучение по lifestyle предприемачество за възрастни в неравностойно положение
- Работа в групи: „Разработване на маркетинг план за рекламиране на обучение по lifestyle предприемачеството сред възрастни в неравностойно положение“.

Условия и инструкции за провеждането на обучителния курс

Образователните институции и центрове, които ще организират курсовете (водейки се от изготвения обучителен план) трябва да осигурят подходяща среда, техническо оборудване и всичко необходимо за качествено провеждане на обучителния процес:

- Класна стая с мултимедия, проектор и компютър, с възможност за използване на Power Point и други функционалности;
- Компютър с интернет връзка за достъп до електронната обучителна платформа – необходим на учителите, които ще провеждат курса;
- Компютри за учителите на възрастни, с възможност за достъп до електронния курс и материалите, необходими за обучението им;
- Други инструменти за организиране на сесии лице в лице (дъска за писане, флипчарт, материали за разпространение, хартия, канцеларски материали, др.)

Учителите, които ще отговарят за организацията и провеждането на курса също трябва да са подготвени за обучителния процес. Те трябва:

- Да способстват за създаването на непринудена и приятелска обучителна среда;
- Да бъдат запознати с предишния опит на аудиторията (учителите на възрастни) и да са наясно с техните нужди и очаквания;
- Да имат предишен опит в работата с възрастни;
- Да имат необходимите знания и умения за организиране на онлайн обучителни сесии;
- Детайлно да познават обучителното съдържание (Модули I-V);
- Да притежават важни личностни характеристики: позитивна самооценка; умения да мотивират обучаемите и да ги интегрират в процеса, аналитични умения, комуникативност и толерантност.

Стратегия за оценка

Оценяването на знанията и уменията на участниците ще се реализира на три етапа: онлайн самооценка; участие в групови занимания и изпълнение на практически задачи; анализ и рефлексия върху индивидуалния обучителен процес след приключване на курса. След успешното завършване на курса участниците ще получат сертификат доказващ успешното преминаване на обучението.

- В началото на курса учителите на възрастни ще трябва да направят онлайн тест за самооценка с цел да определят нивото на познанията си в сферата на lifestyle

предприемачеството за възрастни. След приключване на курса те отново ще трябва да направят теста, за да проследят постигнатия напредък по време на обучението.

- След приключването на курса, учителите на възрастни трябва да изготвят маркетинг план за насърчаване на lifestyle предприемачеството сред представители на целевата група, с която работят, а именно възрастни в неравностойно положение. Те ще имат задачата да представят плана по време на финалната учебна сесия лице в лице. Планът ще бъде оценен от учителя, който ще даде обратна връзка и коментари по съдържанието. Учителят ще даде оценка също и на знанията и компетенциите на участниците.
- След приключването на финалната сесия, учителите на възрастни ще трябва да дадат обратна връзка за обучението, както в реална, така и във виртуална среда. Те ще споделят как смятат да прилагат наученото по време на курса в своята работа. Тази дейност ще насърчи практическата употреба на знанията и компетенциите, усвоени по време на обучението в ежедневната работа с целевата група.

Само тези участници, които са преминали успешно поне 90% от финалния тест за самооценка и са били най-активни при изпълнение на практическите задачи, ще получат сертификат за преминатото обучение.

Обучителен план

Обучителният план е разработен с основната цел да улесни и помогне на учителите при организацията на курса. Планът е базиран на съдържанието на настоящата Програма и предоставя указания стъпка по стъпка как трябва да се осъществява обучителния процес.

Обучителна сесия	Вид и начин на провеждане	Продължителност	Съдържание
Първа сесия	Лице в лице в реална среда	6	<ul style="list-style-type: none"> • Въведение в обучителния курс за учители на възрастни „Насърчаване на lifestyle предприемачеството сред хора в неравностойно положение“ (~ 0.5 а. ч.) • Онлайн оценка на компетенциите на учителите на възрастни (~ 0.5 а. ч.) • Кратка презентация на Модулите и на участниците <ul style="list-style-type: none"> ➢ Модул I “Основи на lifestyle предприемачеството” (~ 2 а. ч.) ➢ Модул II Използването на ИКТ и ООР в lifestyle предприемачеството (~ 1 а. ч.) ➢ Модул III - Маркетинг в областта на lifestyle предприемачеството (~ 1.5 а. ч.) ➢ Модул IV - Инструменти за оценка на уменията на обучаемите (~ 0.5 а. ч.) ➢ Модул V - Информация относно процесите на валидиране на знания, умения и компетенции (~ 0.5 а. ч.)
Втора сесия	Виртуално чрез онлайн платформа	22	Задълбочаване на познанията на участниците чрез самоподготовка по модули I-V
Трета сесия	Лице в лице в реална среда	6	Затвърждаване на наученото по време на предишните сесии чрез практически упражнения и задачи
Четвърта сесия	Виртуално чрез онлайн платформа	14	Затвърждаване на познанията относно практическото приложение на lifestyle предприемачеството: анализ на мотивиращи истории и добри практики (видео и писмени) като ООР.
Финална сесия	Лице в лице в реална среда	6	<ul style="list-style-type: none"> • Дискутиране на мотивиращи истории и добри практики от сферата на lifestyle предприемачеството и различни начини за насърчаването му (~ 1 а. ч.) • Наръчник с насоки за ефективно организиране и провеждане на обучение по lifestyle предприемачество за възрастни в неравностойно положение (~ 1.5 а. ч.) • Оценка на знания: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Онлайн самооценка (~ 0.5 а. ч.) ➢ Практическа задача - Разработване на маркетинг план за рекламиране на обучение по lifestyle предприемачество сред възрастни в неравностойно положение (~ 2 а. ч.): Груповата работа ще бъде оценена от учителя ➢ Дискусии и обратна връзка относно проведеното обучение; Рефлексия и оценка (~ 0.5 а. ч.) • Сертифициране (~ 0.5 а. ч.)
		Общо: 54	

Модул I - Основи на lifestyle предприемачеството

Основната цел на този модул е подобряване на уменията на учителите на възрастни, които искат да предлагат висококачествено обучение по lifestyle предприемачество на хора в неравностойно положение. Модулът ще се фокусира върху развитие на компетенции като инициативност и предприемачески дух, както и качества на съветник/ консултант/ фасилитатор.

Специфични цели на Модул I:

1. Анализ и дефиниция на термините „предприемачество“ и „lifestyle предприемачество“;
2. Формулиране на основни познания върху начините за оценка на възможността на обучаемите да станат lifestyle предприемачи;
3. Въведение в бизнес принципите на lifestyle предприемачеството;
4. Практически познания върху lifestyle предприемачеството като полезна алтернатива за самостоятелна заетост за хора в неравностойно положение; преглед на различни видове lifestyle бизнес;
5. Анализ на стратегиите и работните методи за развитие на социални и граждански умения (личностно развитие) на обучаемите – ключови за успешен lifestyle бизнес;
6. Формулиране на основни познания относно ролята на съветник/консултант/ фасилитатор при насърчаването на lifestyle предприемачеството сред хора в неравностойно положение; включително по-нататъшна подкрепа в развитието на новите бизнес идеи.

В рамките на този модул учителите на възрастни ще придобият практически познания относно lifestyle предприемачеството като полезна алтернатива за самостоятелна заетост сред хора в неравностойно положение; какъв вид бизнес отговаря най-добре на нуждите им; какви различни начини за развитие на lifestyle бизнес има. Тъй като това е основния модул в учебния курс „Развитие на компетенциите на учителите на възрастни с цел насърчаване на предприемачеството като начин на живот“, той ще е представен в рамките на 6 подмодула, съгласувани с основните цели на проекта:

1. Основни принципи на предприемачеството и lifestyle предприемачеството;
2. Оценка на възможността за превръщане в lifestyle предприемач;
3. Бизнес принципи на lifestyle предприемачеството;
4. Различни стилове и видове lifestyle предприемачество като полезна алтернатива за самостоятелна заетост сред хора в неравностойно положение;
5. Личностно развитие – ключов фактор за успешен бизнес;
6. Новата роля на учителите на възрастни – фасилитатори при насърчаването на lifestyle предприемачество сред хора в неравностойно положение.

Първият подмодул ще представя основните принципи на предприемачеството и ще ги съпостави с концепцията за lifestyle предприемачество. Основната дефиниция за „предприемач“ е човек, който поема финансови рискове и основава бизнес или няколко бизнеса с цел генериране на голяма печалба. В този подмодул ще се анализират приликите и разликите между предприемачество и lifestyle предприемачеството. Освен това ще се наблегне на това, че концепцията за lifestyle предприемачество е нова и все още няма единна дефиниция. Поради тази причина този подмодул ще обръща голямо внимание на анализа на определението за lifestyle предприемачество, определено от партньорите по проекта.

Вторият подмодул ще е посветен на анализиране на различни начини за оценка на възможността за превръщане в lifestyle предприемач. В него ще се разгледат основните и ключови умения, хобита и компетенции, необходими на един човек, за да се превърне в успешен lifestyle предприемач. Ще се вземат предвид начина на живот, работния опит, социалните и психологически характеристики на хората в неравностойно положение, които ще се обучават. Не всеки може да е lifestyle предприемач. За това се изискват специфични личностни отличителни черти, както и огромно желание за създаване на бизнес, свързан с хоби или страст, независимо дали е с цел финансова изгода или избягване на социална изолация.

Третият подмодул ще представя бизнес принципите на предприемачеството, които са основни за всички видове предприемачество, включително и за lifestyle. За да се управлява успешно един бизнес е важно да се знаят и спазват някои основни принципа като създаване на бизнес мисия; извършване на пазарно проучване; разработване на маркетинг стратегия; финансово планиране и прогнозиране; управление на човешки ресурси и т.н. Бизнес-планът не е просто инструмент за набиране на средства. Всъщност той е скелета на бизнеса – причината поради която той е създаден. Може да се използва за проследяване на напредъка, но изисква редовен преглед и промени, маркетингови прогнози, оперативно и финансово планиране.

Четвъртият подмодул ще разглежда различните стилове и видове lifestyle предприемачество като полезна алтернатива за самостоятелна заетост сред хора в неравностойно положение. В тази секция ще се представят различни казуси, които да илюстрират на обучителите на възрастни огромният брой разнообразни ситуации, социални импулси и бариери, с които се сблъскват lifestyle предприемачите.

Петият подмодул ще е посветен на важноста на личностното развитие като ключ към успешния бизнес. Тук фокусът ще бъде върху развитие на личностните качества на потенциалните lifestyle предприемачи. Различните препятствия и бариери, пред които се изправят хората в неравностойно положение ще бъдат разглеждани от гледна точка на социално положение, образователни нужди, възраст, местоживеене и ниво на квалификация. Това ще помогне на обучителите на възрастни да стимулират увереността и повишават нивото

на мотивация сред бъдещите lifestyle предприемачи. За целта те ще използват различни методи за насърчаване на креативното мислене и ще ги подкрепят в бъдещото дефиниране и постигане на бизнес цели.

Шестият подмодул ще дефинира новата роля на обучителите на възрастни – фасилитатори при насърчаването на lifestyle предприемачество сред хора в неравностойно положение. Тук ще се представят различните пречки и неблагоприятни условия, с които се сблъскват lifestyle предприемачите, както и подкрепата, която обучителите биха могли да им предоставят за отстраняване на тези пречки и преодоляване на трудностите. Този модул ще предостави на обучителите на възрастни нови методи и инструменти за развитие на комуникативни умения; техники за ангажиране, обучение и мотивиране на потенциални lifestyle предприемачи; идеи и препоръки за преодоляване на икономически, социални или географски затруднения.

В Модул I ще се използват интерактивни методи на обучение, както при обучението в реална, така и във виртуална среда. Обучителите на възрастни ще бъдат ангажирани в дейностите чрез атрактивни сесии, включващи дискусии и викторини, Power Point презентации, както и серия от онлайн инструменти: You Tube, Survey Monkey, Downloadable Documents (образци и бланки за бизнес планиране, финансова документация, др.) LinkedIn групи, социални медии за споделяне и комуникация. Благодарение на разнообразните обучителни методи този Модул ще отговаря на нуждите на всички обучаеми (обучители на възрастни и хора в неравностойно положение).

Резултати

След приключване на Модул I обучаемите ще:

- разбират разликата между предприемач и lifestyle предприемач;
- имат широки познания относно уменията и компетенциите, които един успешен lifestyle предприемач трябва да притежава;
- притежават обучителен наръчник, който ще им бъде от помощ при работата с потенциални lifestyle предприемачи по време на процеса на бизнес планиране;
- развият комуникационните си умения и ще подобрят техниките за ангажиране, мотивиране и подпомагане на потенциални lifestyle предприемачи в неравностойно положение.

Модул II “Употреба на ИКТ и ООР в lifestyle предприемачеството”

Основната цел на този модул е развитие на дигиталните компетенции на учителите на възрастни, за да се гарантира ефективното използване на ИКТ инструменти в образователния процес, а по-специално при обучението по lifestyle предприемачество.

Специфични цели на Модул II:

1. Представяне на ИКТ инструменти и методи и ефективната им употреба в обучението на хора в неравностойно положение;
2. Анализ на иновативния обучителен метод „обърната класна стая“, базиран на употребата на ООР;
3. Преглед на видовете ООР, които могат да се използват за самоподготовка в процеса на обучение по lifestyle предприемачество;
4. Запознаване с електронни онлайн магазини и представяне на техните предимства при насърчаването на бизнес в сферата на lifestyle предприемачеството.

В днешно време ИКТ с голяма сила навлизат в обучителния процес и го правят много по-атрактивен за обучаемите. Следователно качеството на услугите, които учителите предоставят зависи почти изцяло от уменията им да използват ИКТ инструменти и методи в обучителния процес. Учителите трябва постоянно да развиват и усъвършенстват своите дигитални умения, като за тази цел те трябва да имат детайлни познания относно същността, ролята и възможностите, които ИКТ предлагат в сферата на ученето през целия живот. Въвеждането на ИКТ инструменти в обучителния процес позволява на учителите да използват методи като електронно обучение, смесено обучение, а дори и по-иновативните ООР и „обърната класна стая“. В този Модул ще се предоставят дефиниции на гореспоменатите ИКТ инструменти, както и детайлни препоръки как могат да се употребяват в обученията по lifestyle предприемачество. Обучението по lifestyle предприемачество за хора в неравностойно положение е базирано основно на ООР и метода на „обърната класна стая“. Този метод означава, че учителят играе роля на фасилитатор, който насочва и подпомага обучаемите в процеса на анализ на електронни обучителни материали и други ООР.

Ще се акцентира върху това, че ООР са дигитализирани материали, които са напълно отворени и безплатни за употреба от учители, студенти и самообучаващи се с цел преподаване, обучение, проучвания и анализи. ООР включват множество видове дигитални активи, състоящи се от различни упражнения, видеа, мотивиращи истории, добри практики и примери, резултати от проучвания, съвети и препоръки (например за търсене на работа или създаване на нов бизнес) и т.н. След като изпълнят самостоятелните си задачи, обучаемите ще обсъждат резултатите с фасилитатора по време на обучителните сесии лице в лице. Това значи, че те ще

използват метода на „обърнатата класна стая“, за да подобрят своите умения и компетенции. Целият модул ще се фокусира върху важността на ИКТ базирана обучителна методология за насърчаване на участието на хора в неравностойно положение в обучителния процес.

Специална част на модула ще е посветена на демонстрация как ИКТ инструментите и методите използвани при разработването на обучителната програма в сферата на lifestyle предприемачеството. Два вида онлайн материали за самообучение, целящи да окуражат обучаемите да стартират свой бизнес в сферата на lifestyle предприемачеството ще са налични на електронната платформа по проекта в качеството на ООР:

- Материали за четене относно принципите на lifestyle предприемачеството: кратки извадки от всички подмодули от курса по lifestyle предприемачество;
- Колекция дигитални истории (12 видеа и 24 текста) посветени на успешни бизнеси в сферата на lifestyle предприемачеството. Целта на тези мотивиращи истории е да подтикнат хората в неравностойно положение към самостоятелна заетост и да ги окуражат да започнат бизнес, ориентиран към техния начин на живот, хобита и таланти.

Освен специално разработените ООР материали за самоподготовка на обучаеми в неравностойно положение, обучителите на възрастни ще разполагат с техники за употреба на електронни онлайн магазини, което ще осигури на бъдещите lifestyle предприемачи повече възможности за развитие и рекламиране на бизнеса. Модулът ще направи преглед на практическите инструменти, които всеки lifestyle предприемач може да използва, за да създаде и поддържа онлайн магазин. Добри примери за вече съществуващи подобни магазини ще бъдат представени в платформата и обучителите ще ги представят по време на курса. В този модул няма да се представят в детайли различните видове софтуер, необходими за създаването на онлайн магазини, само ще се спомене за тази възможност. Онлайн търговията и създаването на такива магазини почти винаги води до намаляване на разходите за реклама и продажби.

Резултати

След приключване на Модул II обучаемите ще са в състояние да:

- разбират колко важно и ефективно е въвеждането на ИКТ в обучителния процес;
- прилагат иновативния метод на „обърната класна стая“, базиран на ООР по време на обученията по lifestyle предприемачество;
- използват дигитални истории, посветени на успешни бизнеси в сферата на lifestyle предприемачеството, за да да подтикнат хората в неравностойно положение към самостоятелна заетост и да ги окуражат да започнат бизнес ориентиран към техния начин на живот, хобита и таланти.
- да предложат на обучаемите да използват електронни онлайн магазини, за да ръководят и рекламират техния бизнес.

Модул III - Маркетинг в областта на lifestyle предприемачеството за хора в неравностойно положение

Основната цел на Модул III е развитие на компетенциите на обучителите на възрастни за използването на различни маркетинг стратегии с цел насърчаване на хората в неравностойно положение към по-активно участие в обучението по lifestyle предприемачество.

Специфични цели на Модул III:

1. Представяне на основите и спецификите на маркетинга при обучението на възрастни;
2. Преглед на различни маркетинг инструменти и комуникационни канали и употребата им в обучението по lifestyle предприемачество;
3. Представяне на социалните и психологически аспекти на работата с хора в неравностойно положение и насърчаването им да бъдат активни участници в социалния и икономически живот.

Анализът на маркетинговата концепция в сферата на обучението по lifestyle предприемачество е направен в социален контекст. Това означава, че маркетингът в сферата на lifestyle предприемачеството е социален маркетинг, основна цел на който е да повлияе на социалното поведение на хората и да ги мотивира да се учат и да действат. Модулът ще предоставя **информация** за основите на маркетинга в обучението за възрастни, какво и неговите специфики и особености в сравнение с традиционния маркетинг. Търговският маркетинг има за цел продажба на стоки и услуги за финансова изгода, докато некомерсиалният маркетинг посреща нуждите на клиентите, предоставя информация и мотивира хората да действат на база на тази информация. В модула ще се демонстрира как некомерсиалния и социален маркетинг интегрира практиките на традиционния маркетинг за да разпространи идеята за lifestyle предприемачество и да привлече хора в неравностойно положение, които да се обучат и да започнат свой собствен бизнес.

Модул III ще предостави полезни знания за ефективен маркетинг в сферата на обучението за възрастни:

- a) въведение в спецификите на обучението за възрастни;
- b) Маркетинг принципи: как да се организира обучение по lifestyle предприемачество; по какви начини може да се достигне до обучаемите; какви условия трябва да се осигурят за успешно провеждане на обучението; какви комуникационни канали и инструменти могат да се използват за рекламиране на обучение по lifestyle предприемачество;

- с) Методология за изготвяне на маркетинг план за обучение по lifestyle предприемачество.

Маркетингът включва стратегически комуникации в различни форми като реклама, връзки с обществеността и директен маркетинг чрез онлайн и офлайн канали с цел привличане и задържане на клиенти, както и насърчаването им да бъдат активни в социалния живот, да не спират да се усъвършенстват и обучават, а дори и да създадат свой бизнес базиран на начин на живот, хобита и таланти. В модула ще се представят различни маркетинг инструменти и комуникационни канали: *комуникация с институции (библиотеки, бюра по труда, училища, общински центрове, бизнес организации; местни органи на властта, клиники и други представители на пазара на труда); разчитане на рекламата чрез устно предаване на информация чрез лични контакти; презентации на мотивиращи истории и добри примери и практики; социални медии като Facebook; брошури; флаери; събития; уебсайтове; блогове; местни радиостанции и телевизии; вестници и списания.*

В модула ще се анализират предимствата на всеки от горепосочените инструменти, както и дали е подходящ за употреба според нивото на целевата група – хората в неравностойно положение.

Специфична част на Модула ще описва как различните комуникационни канали могат да се употребяват като методи за реклама в зависимост от социалните и психологически характеристики на хората, които ще се обучават. Хората в неравностойно положение са чувствителна част от обществото и към тях трябва да се подхожда с повече внимание и разбиране. Съдържанието на инструментите, които ще се използват трябва да се обмисли внимателно: те трябва да са положително заредени, атрактивни, изпълнени с добри практики и примери. Всеки учител на възрастни може да създаде ефективен маркетинг план за обучение по lifestyle предприемачество, като вземе предвид характеристиките на целевата група и нейните учебни нужди и очаквания. По този начин ще могат да се изберат най-подходящите методи за мотивация на обучаемите да се включат активно в учебния процес и в следствие - в пазара на труда. В модула ще се анализирани спецификите на работата с групи в неравностойно положение и са дадени препоръки по какъв начин най-ефективно могат да се преодолеят икономически, социални или географски затруднения по време на обучението.

В Модул III ще се предоставят упражнения за учителите на възрастни, чрез които те ще могат да приложат на практика всички придобити умения и знания.

Резултати

След приключване на Модул III обучителите на възрастни ще са в състояние да:

- Опишат всички основни и специфични принципи на маркетинга в сферата на обучението за възрастни, по-специално хора в неравностойно положение;
- Прилагат различни маркетинг стратегии и използват комуникационни канали при организиране на обучения;
- Анализират социалните и психологически особености на хората в неравностойно положение и да ги мотивират да се обучават и да създадат бизнес.

Модул IV - „Инструменти за оценка на уменията и компетенциите на обучаемите в сферата на lifestyle предприемачеството“

Основната цел на Модул IV е обучителите на възрастни да придобият умения за оценка на знанията и компетенциите на обучаемите

Специфични цели на Модул IV:

1. Преглед на най-често използваните методи и инструменти за оценка в сферата на неформалното обучение за възрастни;
2. Презентация на концепцията и структурата на „научно“ портфолио за оценка на знанията и уменията на обучаемите;
3. Разработване на инструмент за онлайн самооценка на знанията и уменията по lifestyle предприемачество на обучаемите в неравностойно положение.

По-голямата част от този модул ще съдържа теоретичен материал относно стратегиите за оценка, тяхното предназначение, цели, принципи, методи и инструменти в сферата на неформалното образование за възрастни. Оценката е процес, при който се събира и анализира информацията относно постигнатите обучителни резултати и придобитите знания и компетенции. Целите на оценяването са разнообразни: да се анализира и подобри учебното съдържание и обучителни методи; да се придобие представа за постиженията и напредъка на обучаемите и да се подобри представянето им; да се мотивират да продължат обучението си; т.н. В Модула ще бъдат представени най-често употребяваните методи за оценка в сферата на неформалното образование: дискусии; тестове; интервюта с преподавател; анализи; наблюдения; оценка от други членове на групата и размисъл. Всеки метод ще бъде описан накратко: име; размер на обучителната група; обучителна среда; предназначение на метода за оценка (умения; знания; компетенции).

В Модула ще бъде представена концепцията за „научно“ портфолио – видове, предназначение, съдържание и принципи. Теоретичният материал описва основните елементи на едно портфолио (мотивационно писмо; таблица със съдържанието; отделни елементи; методи за рефлексия); етапи на развитие, както и предимствата и недостатъците на употребата на този метод. Модулът акцентира върху повишаване на знанията и уменията на възрастните обучаеми за подготовка на свое „научно“ портфолио. Обучаемите ще се научат да оценяват своя собствен обучителен опит чрез усвояване и прилагане на практики за рефлексия и анализ. Портфолиото осигурява уникален начин за демонстриране на умения и постижения и използвано по разумен и внимателно планиран начин, може да създаде положителна перспектива за обучение.

Оценяването като част от обучителния процес изисква чувствителност и финес, особено в контекста на обучение на хора в неравностойно положение. При оценката на знанията и уменията на обучаемите в неравностойно положение е изключително важно да се имат предвид

всички характеристики на групата (личностни качества; социален опит; среда, др.), образователни цели, мотивация, роля на обучаемия в процеса на оценка.

Специална част от Модула ще представя инструмент за онлайн самооценка на знанията и уменията по lifestyle предприемачество на обучаемите в неравностойно положение. Въпросникът ще е базиран на Модул I "Основи на Lifestyle предприемачеството", както и на мотивиращи истории и добри примери. Ще се състои от 12 въпроса, изискващи изчерпателни отговори. На базата на този модул, обучителите ще работят и като съветници/фасилитатори/консултанти. Чрез употребата на онлайн инструмента за самооценка, както и на други методи, обучителите на възрастни ще подпомагат обучаемите в процеса на разработване на индивидуален бизнес план и стратегия в сферата на lifestyle предприемачеството.

За да бъдат добри съветници/фасилитатори/консултанти, обучителите на възрастни трябва да са в състояние да направят обективен анализ на напредъка и постиженията на обучаемите. Поради тази причина е важно да се посвети време на развитието на тези умения. В Модула ще са представени практически упражнения, които ще бъдат в помощ на обучителите.

Резултати

След приключване на Модул IV обучителите на възрастни ще са в състояние да:

- оценяват знанията и уменията на обучаемите в неравностойно положение, използвайки разнообразни методи и инструменти;
- прилагат метода на „научното“ портфолио при оценката на знанията и уменията на обучаемите;
- предоставят обратна връзка на обучаемите с цел насърчаване продължаващото обучение и разработване на индивидуална бизнес идея.

Модул V - Информация относно процесите на валидиране на знания, умения и компетенции

Целта на Модул V е да осигури информация относно Европейския контекст за прилагане на валидация и признаване на постижения от сферата на неформалното образование, със специален фокус върху валидация на компетенциите, придобити от обучители по lifestyle предприемачество.

Специфични цели на Модул V:

1. Преглед на процесите на валидация в държавите от ЕС;
2. Анализ на методите, мерките, процедурите и ползите от валидирането на компетенции, придобити от неформално и информално образование;
3. Информация относно възможността за валидация на компетенциите, придобити по време на обучение по lifestyle предприемачество.

В Модула ще се съдържа основна информация относно развитието на процесите на валидиране в различните държави от ЕС. Тази информация е базирана най-вече на публикации, насоки, документи и брифинги на Европейския център за развитие на професионалното обучение (CEDEFOP). Има различни причини, които налагат нуждата от въвеждане на единна европейска система за валидация на уменията и компетенциите, придобити в неформалното и информално образование. Показателно е, че някои от тях са свързани с подобряване на ефективния достъп до формално образование; нуждата от признаване на знанията, компетенциите и уменията, придобити в работна среда; разширяване на кръга от възможности за достъп до образователната система на хора в неравностойно положение или страдащи от някакъв вид изолация; признаване на обучителен опит на застаряващото население, бежанците или мигрантите; признаване на технически или други умения, придобити от неформално или информално обучение. Поставен е акцент върху важноста на участието на всички заинтересовани страни в образователните системи.

Модулът ще представя Европейската политика и принципи в сферата, както и основните инструменти за валидация на образование и обучение Europass, Европейски и национални квалификационни рамки, Системи за трансфер на кредити и осигуряване на качеството. Описва се и как могат да се използват от граждани, които желаят по-активно да участват в процеса на обучение през целия живот, както и да осигурят признаване на техните компетенции в цяла Европа. Тези инструменти и принципи съставляват интегрирана рамка, въздействието на която зависи от тяхната последователност и естеството на техните взаимодействия. Прилагането на тези инструменти подпомага документирането и валидирането на знанията, уменията и компетенциите на обучаемите, като по този начин увеличава потенциала за ефективно управление на човешките ресурси, създава възможности за развитие на личностни и

професионални способности и качества на гражданите в множество направления (работа, свободно време, т.н.).

В този Модул ще има информация и за процеса на валидиране на компетенциите от акредитиран орган (организация). За да може знанията, компетенциите и уменията да се представят по възможно най-прозрачен начин са описани няколко последователни фази като информиране, консултация, оценка и вземане на решения.

Някои от методите за оценка на придобити компетенции, които ще са описани в модула са „научно“ портфолио, въпросници за самооценка и самонаблюдение; размисъл, коментари и обратна връзка; практически задания, т.н. Процеса на валидация е базиран на оценка на знанията и уменията, следователно инструментите и методите са сходни. Въпреки това, процесът на оценка е ориентиран към проверка на нивото на асимилиране на съдържанието на обучителния курс. Валидирането е следващата стъпка и има за цел признаване на уменията и компетенциите, които могат да се придобият от няколко обучителни курса, информално образование или личен опит.

Специална част на Модула ще е фокусирана върху важността на валидиране на компетенциите, придобити от обучаеми в неравностойно положение по време на курса по lifestyle предприемачество. Обучителите трябва да убедят своите обучаеми да валидират компетенциите си, като по този начин да насърчат равенство в достъпа до продължаващо образование и реализация на пазара на труда. В Модула ще бъде представена методология, с помощта на която обучителите ще могат да мотивират и насърчават хората в неравностойно положение да предприемат стъпки за валидация на уменията си. Ще се акцентира върху полезността на „научното“ портфолио като инструмент за организиране на процеса на валидация.

Ще бъдат представени и практически упражнения, базирани на методологията на „учене чрез преживяване“. Обучителите ще могат да ги използват по време на сесиите лице в лице. Тези упражнения ще им помогнат при изпълнение на ролята им на фасилитатори и насърчители на валидация на уменията по lifestyle предприемачество, придобити по време на курса. Обучаемите ще имат възможност да избират от няколко вида бизнес, според предпочитанията и уменията си (например градинарство, фризьорство, готварство, т.н.). Те ще могат да практикуват различни начини за изследване и определяне на личностни умения, придобити по неформален път главно с помощта на житейския опит. Фасилитаторите ще помагат на обучаемите при намирането на начини за стартиране процеса по валидиране на уменията по lifestyle предприемачество, главно с помощта на „научни“ портфолиа и планиране на бизнес в избрана сфера, чрез комбинация на формално с неформално и информално обучение.

Резултати

След приключване на Модул V обучителите на възрастни ще са в състояние да:

- разбират контекста и ползите от валидацията и признаването на компетенциите придобити в неформалното и информално образование;
- прилагат процедура за оценка на обучителните резултати в сферата на неформалното и информално образование на национално ниво;
- убедят обучаемите в неравностойно положение да валидират компетенциите, придобити от курса по lifestyle предприемачество.

Този документ е създаден съвместно от партньорите по проекта:

Координатор
Kaunas Region Educational Centre,
 Литва
www.centras.krs.lt

Social Innovation Fund,
 Литва
www.lpf.lt

The Women's Organization,
 Обединено Кралство
www.thewomensorganisation.org.uk

Know and Can Association,
 България
www.znamimoga.org

Danmar Computers LLC,
 Полша
www.danmar-computers.com.pl

**Centre for Advancement of Research
 and Development
 in an Educational Technology,**
 Кипър
www.cardet.org

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия.
 Тази публикация отразява само личните виждания на нейния автор и от Комисията не може да бъде търсена отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.